

№ 145

SKAITINIŲ GYDYS DRAUGYSTĖ
VARDŲ VYSKUPŲ
M. VOLONCZAUSKO,
PLYMOUTH, PA., U. S. A.

Literatūros, mokslo ir politykos nedėlinis laikraštis.

— ISZLEIDŽIAMAS —

Jūzo Paukszočio,

❖ METAS ❖ DESZIMTAS ❖

PLYMOUTH, LUZ. CO. PA. U. S. AMERICA.

1895 m.

ITALPA.

A. Inžengtiniai straipsniai.

apė įvairius bėganczius lietuvių reikalus — kiekviename numerije.

B. Isz Lietuvos.

Korespondencijos isz įvairių Lietuvos vietų — kiekviename numerije.

C. Isz Kitur.

Visokios žinios isz Suvienytų Valstijų ir kitų svieto kampų — kiekviename numerije.

D. Isz lietuviszku dirvu Amerikoje.

Korespondencijos isz įvairių Amerikos vietų apė lietuvių reikalus — kiekviename numerije.

E. Poezija.

Aleksandras Gužutis Diedai. 1. 15. 27. 38. 39. 51. 62. 75. 87. 99. 111. 123. 133. 134.

Telszių pavietas 1. 38.

Dainos surinktos Kripių parapijoje, Sziulių paviete 1. 132. 148. 158. 172. 194. 195. 206. 218. 242. 266. 278. 314. 397. 412. 434. 448. 482. 493. 494. 505. 516. 541. 601. 627.

Vaikas. Stabmeldys Apysaka 1. 303. 315. 326. 327. 338. 339. 350. 351. 362. 363. 385. 386. 387.

Dainos surinktos Panevėžio paviete 1. 325. 337. 361. 374. 375. 484.

Dėl mergaičių 1. 565.

Nemunas 1. 577.

Tėvynės atminimai 1. 589.

Miegas mergaitės 1. 602.

F. Dramos.

A. G. Baisi Gadinė 1. 505. 506. 507. 517. 518. 529. 530. 542. 543. 554. 555. 566. 567. 578. 579. 590. 591. 603. 614. 615.

G. Istorija.

S. Daukanta. Lietuvos Istorija nū seniausių gėdynių iki Liublino unijai 1. 63. 74. 86. 98. 110. 122. 123. 135. 147. 159. 171. 183. 195. 207. 219. 230. 231. 243. 255. 267. 279. 291. 387. 398. 399. 410. 411. 423. 435. 446. 447. 459. 470. 471. 483. 495. 507. 519. 531.

H. Moksliszki rasztai.

Sziluma 1. 14. 26. 28.
Apė orą 1. 50.

A. Aržulaitis. Kaip žmonės sunaudojo oro svarbumą 1. 108. 109.

Isz ko susideda oras kuriūm kvėpūjeme? 1. 145.

M. V. Perkunija 1. 491. 492. 503. 504. 505. 515. 516.

Žmonių gydytojas. Drugys 1. 528. 532.

Parasžė Hygienos tarnas. (isz Varpo) Alkogolis ir Alkogolizmas 1. 609. 610, 611. 622. 623. 624.

I. Ivairus rasztai.

kun. J. Žebrius. Arcivyskupystės Bostono Lietuviai kruta 1. 24. 34. 35.

Liudnus patėmyjimai 1. 48. 49.

V. Ambrozevyczius. Vardan teisybės 1. 59.

N. Trupinis isz bedievio mokslo 1. 82. 83.

kun. A. Burba. Kražiečių reikolūse 1. 106.

kun. A. Burba. Kas czia do žinia? 1. 106. 107.

kun. A. A. Pamokslai ganytojaus. Kalbos sodiecziams 1. 108.

V. Dar. Kas girdėt Rosijo 1. 118. 119. 120.

kun. Žilinskas. Atsiszaukimas 1. 130.

kun. Žilinskas. Gromatnyczia 1. 131.

Ką lenkai raszo apė mus? 1. 131. 132.

Kaip kada Kristus mirė 1. 140.

D. Kukaliai tarp lietuvių 1. 143. 144.

kun. A. Burba. Klaidų atitaisymas 1. 157. 158.

Žemaitis. Pirmas lietuviszkas teatras 1. 165. 166.

Dar apė praplatinimą ir suorganizavojimą Sus. 1. 168. 169.

k. V. B. Vardan teisybės 1. 178. 179.

kun. A. Burba. Isztremtiejai lietuviai už lenkų „oiczizną“. 1. 205. 206.

Lietuviskų parapijų reikalūse Amerikoje 1. 205. 206.

Buris lietuvių isz S. Gub. Balsas Lietuvos žmonių į moky-

tūsius brolius 1. 214. 215.

Mano atsiszaukimas link lenkiszku besanziniszku užpuldin-

jimū ant mano ypotos (asabos) ir kitų 1. 252. 253.

Garbės Sus. Organas. Szeszis lietuvius Vokiečių policija

iszdave ruskiam už neszimą Lietuvon lietuviszku knygų 1. 263.

Pasaka apė uždejimą Vilniaus 1. 277.

Praneszimai apė naują lakrasztį 1. 284. 285.

kun. J. Žebrius. Dvasiszki reikalai didžiojo New Yorko lie-

tuvių 1. 288. 289.

kun. Žilinskas. Susiv. reikalūse. Pasarga 1. 289.

R. Atsiszaukimas Ivinsko draugystei 1. 301.

Senas Lietuwys. Vis lenkų nedorybės 1. 312. 313.

Iszaiszkinimas 1. 322. 323.

Politikiszka peržvalga 1. 332. 333.

Jūzas Ramanauckas. Kas link Susiv. 1. 346.

Atsakymas a. a. Petro draugui, kurs Garso No 26 patalpino

apė jo smertį bei gyvenimą 1. 370.

Vagiui ant galvos kepurė dega 1. 371. 372.

Tiesmeilis. Lietuviszki kolianistai 1. 382.

kun. Žilinskas. Atsakymas 1. 382. 383.

Ką lenkai apė lietuvius raszo ir kur yra teisybė? 1. 403. 404.

416. 417. 452. 453. 467. 468. 475. 476.

Kareivio sužiedotinis. Tegul bus kova vardan teisybės 1. 407.

Atsakymas priesz atsakymą 1. 420.

Sztai kaip rupinasi kitos amerikiszkos tautos apė savo senos

tėvynės brolius	1. 431.	<i>A. B. isz Hagenau T. K. Lietuviai Zvedgkime i Elzas —</i>	
Mieli broliai!	1. 482.	<i>Lotaringija ir mokikimės isz jos nusidavimū</i>	1. 240. 250. 262. 263.
<i>Kyrupis. Zodelis apė Birutės kalną</i>	1. 432. 433.		
<i>k. Ž. Mieriai Susiv.</i>	1. 443. 444.		
<i>Tas pats. Atsakymas Garseliui</i>	1. 454. 455.		
<i>Kyrupis. Zodelis apė Alkos kalną</i>	1. 456. 457.		
<i>J. isz P. Keletas žodžių apė mūsų geradėjus lenkus ir jų bernus</i>	1. 479.		
Delko vis Lietuvninkai o ne Lietuviai	1. 480.		
Laiszkas isz prusų	1. 487.		
<i>J. A. Vienybė yra stiprybė</i>	1. 493.		
<i>K. Galingi vandenys</i>	1. 493.		
Padėkavonė	1. 494.		
<i>Vietinis. Atsakymas Giltinei, Lietuvos korespondentui</i>	1. 502. 503.		
Apė vieną netikusią knygutę	1. 523. 524.		
<i>Lietuvos sunus. Lenkai neresi isz ūdos</i>	1. 526. 527.		
<i>J. K. Keli žodžiai i mūsų laikraszczius</i>	1. 527. 528.		
Žmogžudžiai ant Kaukazo	1. 537. 538.		
Atkriksztintas	1. 550.		
Kalba mirsztanczio tėvo	1. 560. 561.		
Protokolas X Seimo Susivienyjimo Lietuvių Amerikoje	1. 562. 573. 574. 585. 590.		
<i>Jūzapas Baltasis. Trecias praneszimas</i>	1. 562. 563.		
Patėmyjimas atsilankusio i Shenandorį per Seimą L. K. A.	1. 572. 573.		
<i>J. B. Praneszimas</i>	1. 574. 575. 585. 586.		
<i>J. Liudis Liudna teisybė</i>	1. 597. 598. 600.		
K. Belletristiszki rasztai.			
Nekaltas džiaugsmas (pabaiga)	1. 21.		
<i>Jonas Avutis. Politikiszkas Sziupinys. Tegul bus kova vardan Vieszpates</i>	1. 36. 37. 49. 50. 60. 61. 72. 73. 83. 84.		
<i>Žaltys. Badai marai ir kitos nelaimės Lietuvoje</i>	1. 46. 47, 57. 58. 69. 70. 80. 81. 93. 104.		
Latv. paraszė Vaidėlaitis liet. g. L. Podurke pasakojimas isz Kalėdinių szvenczių	1. 141. 142. 154. 167. 177. 178.		
<i>J. K. Vargdientis tampa turtingu</i>	1. 144. 145. 158. 170, 181. 182. 190. 191. 201. 202. 203.		
Latv. raszė liet. g. L. Kareivio suziedotinė. Apysaka isz baudziavos gadynių.	1. 193. 194. 204. 205. 216. 217. 218. 226. 227. 238. 239. 240. 248. 249. 250. 260. 261. 262. 273. 274. 275. 285. 286. 298. 299. 311. 312. 320. 321. 333. 334. 344. 345. 346. 356. 357. 370. 371. 380. 381. 391. 392. 393. 404. 405. 406. 417. 418. 428. 429. 439. 440. 441. 453. 454. 468. 469. 476. 477. 489. 490. 512. 513.		
Ziuriai Gudeliai	1. 228. 229. 241. 242. 254. 264. 265.		
Isz lenk. v J. K. Neapleisk tėvynės savo	1. 540. 541. 551. 552. 564. 565. 576. 577. 587. 588. 600. 601. 613. 614. 624. 625. 626.		
<i>Kudocla. Sunaudotas piktumas</i>	1. 549. 550. 563. 564. 575 586. 587.		
L. Kritika bei Bibliographija.			
<i>Varle. Bibliographija</i>	1. 14.		
O Litovskoj kontrafakcii	1. 236. 237.		
M. Margumynai			
Szis tas	1. 14. 132.		
Atsiszaukimas prie lietuvaiczių	1. 97.		
Ko mums labjausiai reike dėl užlaikymo gyvasties?	1. 132.		
Trejopas daigtų pavidalas	1. 146.		
Nauja maszina rinkti raidėms (literėms) i rašta kunigo Cailendoli	1. 208.		
Seinų Vyskupystė	1. 232.		
Pacztinės markės	1. 265. 266.		
Didžiausi knygynai	1. 266.		
Salamoniszkas apsudyjimas	1. 277.		
Turtingumas svieta	1. 277. 278.		
<i>J. C. Kaip Danų žemėje girtūklystę nakina</i>	1. 314.		
<i>L. C. Kaliforniszkoji „smerties lanka“</i>	1. 360.		
Badas Vokiszkoze sėdybose Aprikoje	1. 360. 361.		
Varlių kelionė gub. Pskov.	1. 361.		
Istabus laikraszcziai	1. 361.		
Augszcziause ant žemės vieta, kur žmogus gyvena	1. 384.		
Ką daryti idant nevodytu angies įkandims	1. 396.		
Trys didžiausi miestai: New Yorkas. Parizius ir Londonas	1. 445. 448.		
Szventenyczios Berlyne	1. 480.		
Nugrimzdusioji Atlantis	1. 480.		
<i>L. C. Apė szunis</i>	1. 480. 481.		
Ar ciesoriui vale nū sakyklos pamokslą sasyti	1. 481. 482.		
Szis tas	1. 482.		
Europos skolos	1. 494.		
Klimato atmaina	1. 494.		
Kelionė Japoniszko ciesoriaus	1. 494.		
Kasdieniniai įėjimai manazų	1. 494.		
Nauja tauta	1. 553.		
Degantis molis	1. 553.		
Žvėriszkumai maskolių karumenės	1. 588.		
Žmogus su geležine skura	1. 588.		
Statystika patzudystės	1. 588. 589.		
Automatas žmogaus	1. 589.		
Katalikai Maskolijoje	1. 589.		
Uzszautas per savo dukterę	1. 589.		
Kankinimai Armėnų	1. 602.		
Graikija	1. 626.		
Viltvilystė pabausta	1. 626.		
Prapuldyti pinigai	1. 626.		
Garbus iszdavimai Prusų ministerio	1. 626.		

Plymouth, Pa., 1 Sausio.

Dabar apszviesto svieto akis yra atkreiptos ne tiek ant kariaujančių tarpu savęs kynų ir japonų, Azijos stabmeldystės sunų, kiek ant armėnų, skriaudžiamų per turkų valdžią.

Pirm, negu šnekėsime apie armėnų išspjovimą ir jo pasekmes, apsipažinkime nors trumpai su pacziais armėnais.

Armėnai gyvena, kaip jau minėjome, Mazoje Azijoje, kalnūtoje szalyje, per kurią teka upės: Tigris, Epharatas, Kura, Arax ir kitos. O augsčiausi kalnai armėnų apgyventame kampe yra: Araratas, Taurus ir Antitaurus. Skaitlius armėnų, ant visos žemės gyvenančių, yra į 300,000. Jie gyvena daugiausiai susimaisę su kitomis mažomis tautomis, ypacz kurdais. Jie yra indo-germanizkos giminės. Jų tauta yra labai sena ir jau zinoma buvo prieš Kristaus užgimimą. Ji prisiskaito prie seniausių civilizūtų tautų. Armėnai jau antrame szimtmetyje priėmė krikščionizką tikėjimą. Dievmaldystę laiko savo senobinėje kalboje ir turi savo įpatingas bažnytines apeigas. Išėmus nedidelį skaitlių, jie laikos vienybės su katalikizma bažnyčia.

Jie savo senobinę kalbą pamiršo ir dabartės vartoja naują armėnizką liežiuvį, kuriame yra daug svetimtautizkų žodžių, ypacz turkizkų. Kad jie būtų kada turėję savo karalius bei kunigaikščius, nėra tikrai zinoma. Daugiausiai jie buvo padonais Asirijos ir Medijos vieszpatysčių. Nežiurint ant to, jie jau primkeliolikos amžių augsztai stovėjo apszvietime ir kulturoje. Jų literatura ypacz žydėjo nū 4 iki 14 szimtmečių, tai yra, pakol jie nepapūlė po valdžia mahometonų turkų. Bet szi-tame amžiuje, kaip ir kitos po

turkų letena buvusios tautos, armėnai, pasipurtę isz tautizsko snaudulio, vėl smarkiai ėmė griebtis prie nū 14 szimtmečio truputį apleistos apszvietimo dirvos ir sziądien jie stovi lygiai su apszviestomis Europos tautomis, ir nenori daugiau buti turkų pavaldiniais, bet, kaip apszviestiems žmonėms pritinka, liū-sais, patvaldžiais.

Pereitų metų pabaigoje Bitliso gubernijos armėnai, įpykdinti tankiais užpūlimais mahometonų kurdų ir nežmonizsku lupimu per turkų urėdinkus didelių padotkų, užmuszė kelis kurdus ir pasiprieszino prieš nežmonizskumą turkizskų dūklerinikių. Mahometonizski urėdinkai, budami visados neprietelingi armėnams kaipo krikščioniams, davė žinią augsčiausiai turkų valdžiai, kad armėnai pakėlę maisztą; kodėl buvo atsiųsta kelios deszintis tukstanczių turkizskų kareivių, kad jie tą neva maisztą koku nors budu nutildytų. Kareiviai, godus krikščionizsko kraujo, gavę valią, kelis tukstanczius nesiprieszinanczių ir neapginklūtų armėnų, visokio amžiaus, lyties ir lūmos, jau baisiausi budu iszžudė, jau kamavę sukiszo į kalinius; o jaunus moterizskūsius pavertė į paleistuvystės įrankius. Turtai ir manta nelaimingųjų taipgi tapo iszgaizinti bei į turkų rankas pakliuvo. Turkai papildę tokią bjaurią niekadęjstę, bandė visokiais budais ją prieš svietą uzdengti. Ir gal būtų jiems tai nusisekę nors iszdalies, jeigu nebutų iszbėgęs gerokas skaitlius armėnų teriojamos per turkus apygar-dos į kitas vieszpatystes, ypacz Graikiją ir Maskoliją, kurie kaipo visą ką matę savo akimis, apsakinėjo gyvais žodžiais visą turkų nedorybę. Iszgirdę apie tai, armėnai, gyvenantieji kitose vieszpatystese, didei sukruto ir griebėsi

savo brolius po turkų valdžia esanczius gelbėti. Sukruto netik Amerikoje gyvenantieji, bet visoje pasaulėje, apart Turkijos, kurioje, zinoma, buvo, o ir dabar yra, užginta isz skerdynės priezasties ką nors ant turkų blogo viesziai pasakyti. Užrubežiniai armėnai taip smarkiai suriko, pajautę didelį skaudulį, uzdūtą per turkus jų tautiečiams, kad iszsyk visas svietas iszgirdo jų balsą, užinteresavojosi jūmi, ir pradėjo jį kasdien leisti per savo laikraszczius. Užrubežiniai armėnai bėgdami į kruveles, lyg žasiukai lietaus užklupti, iszreiszkė brolizską sąjausmą dėl savo tatiečių, o pasibjaurėjimą ir protestą prieš turkų žverizskumus. Bet, matydami, kad patys vieni, budami neskaitlingi ir po visą pasaulę iszbarstyti, nedaug ką galės savo tautiečių, savo tėvynės padėjimą pagerinti, atsizaukė vardan teisybės, liūsybės ir civilizacijos; vardan krikščionybės ir artymo meilės į vieszpaczius ir randytojus karalysczių ir valstijų; į žmones garsius, mokytus; į žmones liūsybe džiaugiančiūsi ir jos kitiems geidžiančiūsi. Jų šauksmas nepasiliko szauksmu ant tyro: iszgirdo jį popiezius, iszgirdo Anglija, iszgirdo Amerika, Maskolija, Prancuzija, žodžiu visos civilizūtos vieszpatystės. Pagaliaus turėjo iszgirsti ir tos, kurios nenorėjo. Iszgirdo visos vieszpatystės armėnų szaukimą, o iszgirdę, turėjo dabar noroms nenoroms siųsti savo žmones į Armėniją dėl persiliudyjimo ar tas armėnų szauksmas yra teisingas. Anglija, Prancuzija ir Maskolija paskyrė savo delegatus prie komisijos dėl isztyrimo ant vietos armėnų skerdynės. Taipogi ir Suvienytos Valstijos paskyrė prie to vieną ypatingą pasiuntinį, kurį tacziaus turkai nenori daleisti prie isztyrimo skerdynės. Ypacz

Suv. Valstijų ukėsai, be skyriaus tikėjimo ir lūmų, giliai dedasi į szirdį armėnų persekiojimą: jie patys vieni szaukia didelius masmitingus, ant kurių daro protestus prieš armėnų persekiojimą, garsina jūs po laikraszczius, siunczia turkų ir kitų vieszpaczių randams, ir verste verczia savo randą, kad jis užtartų už armėnus; kad turkizski piktadėjai būtų nubausti; kad turkai paskiasniai nebegalėtų zudyti armėnų; kad jų padėjimas būtų geresnis. Ant tokių masmitingų ima veikmingą dalyvumą prakilniausios Suv. Valstijų žmogystos. Kaip antai 28 d. pereito mėn. buvo toks mitingas Philadelphijoje, ant kurio, tarp kitų prakilnų žmogystų, buvo sušnekoms arcivyskupas Ryan ir vyskupas Whitaker. Turkai, iszgirdę, kad visas apszviestas svietas jų szunybes žino ir prieš jas keliasi, didei nusigando ir žada Armėnijoje ant armėnų naudos dideles reformas padaryti.

Pagaliaus tuli laikraszcziai raszė, kad armėnai gausią savo kunjgaiksztį.

Sulyginus-gi, kiek mums zinoma, armėnų padėjimą po turkais su lietuvų po maskoliais, bus lietuvų daug bjauresnis, nės armėnai turi savo mokslaines, turi spaudos liūsybę ir daug kitų tiesų, kurias maskoliai lietuviams atėmė.

Kas link gi armėnų skerdynės, ji ir nedaug buvo bjauresnė už tą, kurią maskoliai papildė Kražiūse. Kražių skerdynė taipgi praskambėjo skersai ir iszilgai pasaulės; apie ją irgi raszė sykį kitą beveik viso svieto laikraszcziai. Garsas apie ją sujudino užrubežinių lietuvų szirdis, uzdegė jų kraują, ir jie bėgo į kruveles, szaukė ir rėkė ant bjaurybių ir neteisybių maskolių, bet tas szauksmas buvo toks dulsus, o vietomis ir ne-

aiszkus, kad jį svetimtauciai mažai išgirdo bei išgirdę negalėjo gerai suprasti. Užrėkė maskolių ir jų prietelių prieszingas balsas amerikiečių lietuvių balsą. Amerikos lietuviai neturėjo tiek energijos, drąsos, idant kreiptis, kaip kad armėnai padarė, prie civilizūtų krasztų žmonių, ypacz Amerikos, ir jų vieszpaczių, skūstis ant maskolių szunybių ir melsti jų užtariamą. Jeigu už rubežiaus gyvenanti lietuviai būtų taip padarę, kaip kad armėnai, be abejonės, kad Krazių skerdyne maskoliams būtų labai atsirugus ir visai Lietuvai namazą palengvinimą atneszus, nės jeigu civilizūtas svietas nėra kurcziu ir nebiliu ant Azijoje dasileidžiamų barbarų, tai kaip gi galėjo būti tokiu ant Europoje padarytų. Bet ir dabar, nors su Kraziais jau per velu, kad užrubežiniai lietuviai atsiszauktų į apszviestą svieta, iszrodydami jam baisius kitus maskolių persekiojimus, o iszties, kad maskoliai, jeigu ne isz baimės, tai nors isz gėdos liautus smaugę tulūse dalykūse lietuvius. Bet ką padaryti, kad lietuviai, tai ne armėnai: jie neturi tiek mokslo, neturi tiek tautiszko supratimo, o gal nėra pas jūs ir tokios tėvynės ir savo brolių meilės. Lietuviai, stovėdami už armėnus daug žemiau apszvietime, daug žemiau stovi už jūs užrubežyje kaip medegiszka, taip ir politiszka. Tadgi griebkimės broliai prie apszvietos, nės be jos beveik nieko gero negalime padaryti nei dėl savęs, nei dėl kito.

Meldziame tēmyti: kurie už dviejų nedėlių po Naujų metų neatnaujinsite prenumeratos už „Vienybę“, bus sulaikyta, tadgi teiksītės pasiskubinti ją prisiūsti.

Patemijimas del visu.

Laikrasztis „Varpas“ dėl amerikiečių kasztūja ne vieną dolerį bei 4 markias, kaip yra garsinta, bet 5 markias bei 1 dol. 25 c.

— Meldziame savo skaitytojų atkreipti atydą ant žemiau apgarsintų knigelių ir paveikslų, kuriūs pertraukėme jau isz Prusų, jau isz kitur, ir pardūdame kūpigiausiai. Visos žemiau minavojamos knigelės yra gražiai parasytos ir kiekvienas gali jas su akyvumu ir nauda perskaityti.

Ant Nakvynės 5 c. Apie Dangu 5 c. Finai ir jų gyvenimas, ir pirmutinė szalna 10 c. Kaimynų pasaka 5 c. Kaukazo belaisvis 5 c. Kur meilė, ten ir Dievas 5 c. Kasdieninės Maldos 5 c. Kas kaltas 5 c. Lietuvos gaspadinė 10 c. Negirdėtas daigtas 5 c. Pavargėlė ir kaip gyvena kynai 10 c. Pasakojimas apie vaitą ir jo rasztinjką 5 c. Petro Armino rasztai — dainos 10 c. Senis Makrickas 5 c. Vakarais Tilviko pirktele 5 c. Veselijos Pagirėnų — teatraliszka 10 c. Žodynas kun. Miezinio \$2,00.

NOTOS DĖL PARTAPIJONO: Varpelis [valcas] 30 c. Dėdiene [polka] 30 c. Sudiev (mazurka) 40 c.

PAVEIKSLAI (ABROZAI) Krazių skerdyne 50 c. Paveikslas Gedimino 30 c. Paveikslas Vitauto 25 c. Paveikslas Litanijos Loretanskos 25 c.

Naujas elementorius (1895 m.) apdarytas su puikiais paveikslais 150. Gyvenimas Stepo Raudnosio ir kiti naudingi skaitymai. [Ketvirta dalis „Sziaulėniszko Senelio“] 15 c.

Isz Lietuvos.

— *Suvalkų rėdyba.* Pereitą sykį pranesziau, jog girdėjau kalbant, buk p. Akelį, už lietuystę kenziantį isztrėmimą, paleido ant liūsybės. Dabar pirm visko pasiskubinu su žinia, kad tai neteisybė: p. Akelis kaip vargo, taip ir vargsta. Gal paleis kada toliaus, tik ne dabar, greičiausiai kaip... atliks visą korą. Gudas ne gudu būtų, kad skubūtusi su dovavomis tokiems „prasikaltėliams“, kaip politikiszki. Žinom mes

jį ne nū szia dien! Apdovanojo per manifestą, bet tik tikrūsius savo brolius: isz Kalvarijos kalėjimo paleido ne vieną vagilį, bet tokius žmones, kurie tarp savo brolių bandė platyti apszvietimą, tokius ar galima, ar jie užsitarnavo, kad jiems dovanoti nubaudymą (maskoliams negirdint pasakykim: neužtarnautą nubaudimą!)?

Gana apie tai. Velyk pažiūrėkim, kaip pasinaudojo gauta liūsybe caro favoritai — vagys. Ar reikia da pasakoti? — vagys, žinoma, vagiszka ir isz gautos liūsybės pasinaudojo: nepraejo nė poros adynų nū paleidimo isz kalėjimo, jau kiti vėl už vagystę į tą patį kalėjimą pateko. Lauks tenais, žinoma, pakol carui vainikūjantis (karunavojantis) kitas manifestas jų neiszliūdsūs.

Nepadyvai taip labai vagimis: kitas gal nū seniai laukė, kaip vaikės Velykų, kad tik jį greičiaus isz kalėjimo paleistų, o jis vėl, „akademijoje“ persimokinęs, gautų isznaujo vogti, bet maskoliai...

Atleiskite, nejuncziomis vėl prie maskolių sugrįžau. Na, kad ir apie jūs kalbėsiu, stengsiūsi nieko blogo ant jų nepasakyti. Maskoliai liepė, kad pereitoje nedėlioje (9 d. Grūdžio 1894 m.) visose bažnyčiose perskaitytų kunigai žmonėmis manifestą su žinia apie caro szliubą. Kunigai, žinoma, skaitė. Skaitė lietuviszkai, o miestūse, kur yra lenkų, ir lenkiszka. Ar skaitė sziaūm sykiu kur gudiszka — sulyg szioliai neteko girdėti.

Už skaitomą pirmesniojo manifesto (apie susiziedavimą caro), visi kunigai po biskį pakliuvo: vieni skaitė lietuviszkai arba lenkiszka, prie jų prisikabino gudai, klausdami „kodėl ne ruskai?“ Kiti, kaip savu laiku pranesziau, skaitė gudiszka, tūs, kaip

girdėti, katalikų dvasiszka valdzia nupeikė už įleidimą į bažnyčią maskoliszkos kalbos. „Ar eisi per dvarą — gausi muszti, ar neisi per dvarą — gausi muszti!“

Kaip dabar pasirodo, tai tik žemesnėji valdzia, labjausiai pavietų virszinjkai, kabinosi už tai, kad ne gudiszka buvo skaitytas pirmasis manifestas. Augsztesnėji valdzia nenorėjo jiems pritarti, gal dėl to, kad daugeliuje bažnyčių gudiszka apleido. Kad tik isz vienos kurios bažnyčios būtų iszvarę gudų kalbą, nėra ką nė dvejojti, kad būtų už tai gausiai atlygita.

Pradėjęs vesti paralelę tarp lietuvių ir gudų, neturiu užmirszti vieno, ant paziuros menko, daigto, kur lietuviai pergali gudus. Į Senapilę nū senų-senovės atvaziūja isz Maskolijos kacapas dirbti per žiemą kailius. Labai jam puikiai sekėsi: turėjo prasiimanę ir pirktele, kurią, ant vasaros vazitūdamas namon, palikdavo tuszczia. Begyvendamas per žiemas tarp lietuvių, pramoko net lietuviszkai gerokai, o pinigų prisipildavo galybes. Neturėdamas isz niekur konkurencijos (kiti kacapai kitur buvo apsigyvenę), plėszė isz žmonių už darbą, kiek jis pats norėdavo. Nelabai paisė, ką toliaus tuli lietuviai pradėjo dirbti kailius, nės anie priderincziai nemokėdami, tik darkė. Bet nū pernai meto atsirado du lietuviai, kurie tikrai iszmokę savo darbą, stojosi pavojingais kacapo konkurentais. Dirba už kacapą stropiaus, o prekes už darbą ima tokias, kad kacapas negali taip pigiai dirbti, nės jam atvazėvimas isz tolimos Maskolijos brangiai kasztūja. Kacapą visai į ozio ragą varo. Szimet turėjo net savo locną grintelę mesti, o į kitur krausytis. Keikia ant lietuvių — kailių, ketina užmirszti, bet vis-gi neužilgo turės atsisvei-

kiti su Lietuvos gardžia dūna, kurią toliai puto. Tūm tarpu darbą kailių-lietuvių pradeda pažiti ir visi prie jų smelktis. Lai gyvūja lietuvių pramonystė!

Senapilėje nū szio rudenio paliovė bažnyčioje skaitė lenkiską evangeliją.

J. Vėžys.

— *Vilniaus rėdyba.* Apie *Trakus* žmonės, dar baisioje tamsybėje. Spinduliai apszvietimo dar taip menkai czia lietuvius pasiekė, kad daugybė tiki į visokius burtinikus, raganius, „szeptunus“. Jei pasitaiko kam apsirgti, tai nesiszaukia pagalbos gydytojo, tik skubinasi pas kokį raganių ar „szeptuną“, kad tas užkalbėtų ant druskos arba ant kokių žolių. Jei katras prie raganiaus ir nesiszaukia, tai nē daktaro nereikalauja. „Jei Dievas“, sako: „skyrė mirti, tai nē daktaras nieko nepadarys“. Kunigai draudžia žmones nū raganių, bet žmonėse nū tėvų-tėvų įsikėrėjusias nūmones apie stebuklingą raganių galybę ne taip lengva antsyk iszrauti. Turbut seniaus lietuviams lenkiskai sakyti pamokslai tokias geras pasekmes paliko...

Gyvenimas žmonių varginas. Žydai ir degtinė — dvi priežastys, kurios nemažai prie žmonių suskurdimo prisideda. Žydai valkiojasi po sodžius ir slapczia pardavinėja degtinę ne tik už pinigūs, bet ir už visokius žemdarbystės produktus. Imdamas javais, ar kūm kitu, žydas gauna trigubai tiek, kiek pinigais už degtinę gautų. O kad gaspadinė slapczia nū vyro, vaikai nematant tėvams perka nū žydų degtinę, užmokėdami vis javais, kurių ir taip neperdaug turi, tai į pavasarį retai katras apsieina nedasipirkęs dūnos. Pinigų vel nū zydo reikia skolytis (kur gausi kitar?), o zydelis

moka paimti 50% arba ir daugiau palukų. O sykį pasinėrus į skolas, sunku isz jų iszplaukti. Tokiu budu ta daili porelė — žydas ir degtinė — nevieną prazudo.

Laimingesni gyventojai parapijos *Nedzingės*, kurie įgraudyti kunigo Auguno nelinksta prie degtinės. *Nedzingėje* yra tik viena karcziama, o ir tas szinkorius žydas, sako, graudinas, ką iszsipirko patentą ant szinkavimo. Szventą dieną niekas neina į karcziamą, nēs kunigas kiekvieną geriantį iszszaukia isz ambonos pravarde. Sziokią dieną karcziamą lanko tik... šanariai sudo. Toki ten ir sudžios, kas jųs prilakdys, tas laimės bylą, nors kaltu budamas. Lietuviszkų knygų *Nedzingės* parapijoje beveik nėra, jei neskaityti maldaknygių ir giesmių knygų. Lenkiskų knygų gali szēn ir ten užtikti. Lietuviszkas maldaknyges pradeda vartoti net lenkai, kurių yra pusė parapijos. Kada-gi bažnyčioje gieda vieną nedėlią lenkiskai, kitą lietuviskai, tai kad lietuviszkai giedant dykiems nevėpsoti ir lenkai įsitaisę liet. knygą drauge su lietuviams gieda.

Krukoniutės Petralios (*Nedzingės* parapijos) numirė Amerikoje vyras. Jo draugai atsiuntė naszlei vyro palaikus: 314 rublių per vietinį kleboną. Bet kad ant antraszo buvo nekuri klaida, Varėnos žygunės (paczto) urėdnikas nenorėjo tų pinigų iszdūti. Matydamas, kad jam pinigų nesiszdūda, kunigas iszdavė nū savęs liudijimą Vincui Kaszetai, kad tas pasirupitų atimti tūs pinigūs. Bet Kaszetai nuvėjus su Krukoniute P. į Varėną, ir-gi pinigų nenorėjo iszdūti. Tik kada Krukoniute įsiulė žygunės urėdnikui 4 rublius, antraszas buvo pripažintas geru ir pinigai iszdūti. Krukoniute turėjo su savim

tik 3 rublius, tai pacztorius ketvirtąjį patsai pasiēmė, praplėsęs aną su pinigais laiszką. Dabar Krukoniute ketina pacztorių į sudą padūti; ir gerai padarytų!

Sztai jums ant užbaigimo atsitikimėlis, gerai charakterizūjantis maskolių urėdnikus.

V. Stagaras.

— Už Voložino miszko dalį grovui Mikolui Tiszkuui puosantro milijono rublių siulo. Neseniai czia didelė karunkų kontrabanda suimta tapo. Radoszkovycziūse akvatnjkų ugnies sargyba organizavojasi. Vilniuje muzikos mokslainė yra, o dabar prie jos orkestra, organizavojasi. Skriporius P. kursus su konservatorijos programa atidaro. Czia bus tiktai 50 rublių ant metų įmokama. (*Kurjer Codz.*)

— Valdžios sferoje pajudintas yra projektas naujo pagal Nemuno gelzkelio; kuris nū Vilniaus arba Szvintėnų eis ant Panevėžio. Tas gelzkelis eitų per Aukmergės pavieta, kuris yra vienas isz vaisingiausių Kauno rėdyboje, o iki sziočiai gelzkelio neturintis. To gelzkelio budavojimas regis szimet prasidės.

— „Birzevyja Vedomosti“ pranesza, kad valdžia, norėdama, kad ukinjkų gyvenimai smulkinami nebutų, ketina padaryti zokoną, pagal kurį vyriausis sunus po tėvui žemę gautų, o kiti isz szeimynos (broliai, seserys) pinigais savo dalis atsiimtų. Tai yra, kad nori įtaisyti ukiszkus majortus.

— *Vilniuje* prekybos subjektai krikszczionys padarė draugystę, kurios mieriumi bus medegiszkas vienas kitą szelpimas, taipojau darbo iszjieszcziojimas. Draugystės kapitalas susidės isz trirublinių įraszų ir mėnesinės mokes ties

50 kap.

— *Resiainiai.* Czia gyvena vienas J., kuris pacziūtas budamas su viena Resiainių zydelka į Radviliszkų miestelį, Szaulių paviete, iszbėgo ir tenai paslaptą bufetą uždėjo. Pati ir dukte apie tai suzinėjusios isz Resiainių į tenai dėl jo sujieszcziojimo ir ant gero kelio atvertimo nuvyko. Bet jam zydelkytės gaila buvo. Paskui, neva su paczia ir duktere susitaikinęs, anas vaiszinti pradėjo, nūdų dėl paczios ir dukters uždūdamas, per ką tos pasimirė. Kaltinjkai Radviliszkyje suimti tapo.

— *Panedėlyje*, Zarasų paviete diktoka cholera pakilo, žydai baisiai mirszta, tūm labjau, kad nėra tvirtos žiemos, kurios cholera bijo. Taip dar yra szilta, kad milinėje bevaikszcziojant turi žmogus suszilti. Dienos ukanotos, apsiniaukusios, o nėra nei lietaus, nei szalnos, lyg vasaros viduryje. Pertai purvynas neiszbrendamas, o oras nesveikas. Į Panedėlį niekas dabar isz choleros baimės ant turgaus neatvaziūja, o net panedėliszkiai gyventojai, norėdami ką pardūti, į kitus artesnius miestelius turi vaziūti. Arti nū czia gyvenantis daktaras Zaborskis daug turi darbo ir girdėtis, kad jam gydymas nusidūda.

— Isz *Kauno* į „Krajų“ raszo, kad Kauno vyriszkoje gimnazijoje 1894 metų pradžioje buvo 355 mokjtiniai (ant 20 mažiau kaip pernai). Pagal tikėjimą: katalikų 121 (34 procentai), pravoslavnų 150 (42 procentai), liuteronų 20 [5,6 pr.], žydų 50 [14 procentų], kitų — 14 [4,4 pr.]. Ukinjkų vaikų mokinosi 18, nū mokeszių iszvalnyti 42 mokjtiniai. Ant įraszų dėl mokjtinų katalikų grovas Tiszkus padėjo, kaip visados, 400 rub-

liū, magistratas 400 rubliū, draugystė dėl nesizimo paszelpo dėl gimnazistų — 442 rub. Ant paszelpo dėl biednų pravoslavnų mokintinių isz vieszpatystės izdo paskirta 1,000 rubliū, apart to isz Vilniaus apskriczio mokslo izdo paskirta 450 rub., dar to nerokūjant, p. kuratorius daleido suvartoti 322 rub. nū iszkalos apmokėjimo įėjusius: kartu iszdūta 3,014 rubliū. Isz procentų nū nejudinomų sumų iszdūta mokytiniams katalikams 1,166 rubliai, apart to gavo stipendijos 7 mokintiniai katalikai 923 rublius. Abelnai ant paszelpų ir gimnazijos stipendijų iszdūta 7, 032 rubliū. Studentų sveikata tame mete puiki labai nebuvo, labjausiai uždegimai vieszpatavo. Gana yra pasakyti, kad isz nesveikatos priezasties apleistos buvo 18,073 lekcijos arba ant kožno mokytinio 53 lekcijos. Isz 14 asztuntos kliasos mokytinių visi patentus gavo, o pp. Jasienskis, B. Mapu ir L. Jocheles aukso medalius, apart to, 254 mokytiniai, arba 81 procentas buvo į augsztesnias kliasas perkelti.

Tie, kurie turėjo laimę buti Vilniuje ant kraiziskų provos, visas žinias tikrai suraszė ir dabar ketina placziau padūti tikras placzias ir aiszkias žinias apie *Kraizų* atsitikimą 21 ir 22 Lapkriczio [1894 m.], kurios bus atspaustos.

— *Pakražantėje*, Resiainių pav., kur bažnyčia seniau buvo sudegusi, parapijonai dabar labai dailią ir gražią muro bažnyčią pastatė. Sienos yra isz akmenų, langai plytomis apmuryti. Didziosios durys turi anzūlinius uszokus isz p. Bardauskio miszko, kur vienas didelis anzūlas po „Karaliaus“ vardu stovėjo ir dėl bažnyzios paaukautas dar nū to pono tėvo buvo. Kiti dave plytas, kiti akmenis, kiti darbais prisidėjo, taip kad gata-

vais pinigais tiktai 8,000 rubliū kasztavo. Czia pakražantėje, kitą kartą p. Baresniavyczios dvare, dabar vienas Rauchas vokietis gyvena, kuris isz pieno labai puikius surius iszdirba, anūs į Latvijos miesto gabendamas. Tame kraszte gūdziasi žmonės, kad kirminai diktokai dabar per sziltą rudenį rugius apkirto ir kad visur isz szalczio stokos purvynas neiszbrendamas.

— *Vilkijos*, Kauno paviete, sudėgusi bažnyčia, regis, jau niekados nebus atstatyta, nes senas klebonas apie tai nieką nesirupina, o ant savo vietos kitą jauną energiszką kleboną neužleidžia. Taip kaip kitą syk ir dabar szv. miszios paszetryje laikomos yra. Nū gaisro draugystės 5,000 rubliū yra gauti ir tai yra visi pinigai, o daugiau nieks apie pinigų rinkimą nesirupina, nors grovas Tizkus dėl szventoriaus padidiniimo szale seno szventoriaus didelį pliacių dūda. Valdžia dabar yra persitikrusi, kad žmonėms bažnyzios nereikia, jeigu anie apie ją nei jokios storonės nedaro. Gali buti, kad paskiau visai nedaleis statyti. Toki tai pas mumis parankai! — Szimet Vilkijoje naujas aptiekorius p. Nemeziauskis atsirado, bet visi sako, kad aptieka prastai eina, nes ten daktaro nėra, o kam reikia, tai garlaviu vaistus isz Kauno pigiau atsigabena.

— *Zarasai*. Kauno rėd. Czia daugel kliksmo padarė turtingo gaspadoriaus Bliakio Adomo užmuszėjystė. Nors nū procentų ir žemės didelius įėjimus nabaszniškas turėjo, vienok labai szyksztai gyveno. Jojo pati porą kartu pas gimes bėgo, besiskusdama, kad vyro turtais kiti naudojasi (nės Bliakis ant procentų pinigų davinėjo), o kad ant jos dalies tiktai vargai ir muszimai

pasiliko. Szventomis dienomis anoji savo laimigas susiedkas sutikdama, su užvydu ant ant anų žiurėjo, vyrą savo duszioje bekeikdama. Gimnės jos gailėjosi, bet laikyti pas savę atsisakė, su turtingu ir įtekmingu giminaicziu provotisi nenorėdami.

Jaunoji moteriszkę koku nors budu, bet liūsa norėjo buti. Vieną kartą vakare ana isz jomarko pagrizo, kur sav aukso auskarius nusipirko. Dėl tų auskarių su vyru pesztynės pasidarė. Anas ją už plaukų traukė, ir ant jos ginczo nežiurėdamas, tą naują pirkinį atėmė. Kovos laike ana jam į ranką įkando. Naktį, kada vyras užmigo, ji jam galvą su akmeniu sustraiszkė, arklį užkinkė ir nabasznišką į vežimą įvertusi, nuvežė ir arti Czepių kaimo, Szalakų gmino, į prudą įmetė. Per nekuri laiką kunas ant prudo virszaus iszplaukė. Isz pradzios mislyjo, kad Bliakis dėl pinigų užmusztas buvo. Bet kaip pasirodė, kad anas su paczia labai nesutiko, Bliakienės namūse revizija buvo padaryta. Tada rado briką kraujais sutepta. Jos patalai ir drabužiai buvo taipojau sukruvinti, bet pamazgoti. Taigi toje užmuszėjystėje Teresa Bliakienė nužvelgta, pagal „Novosti“ zodžius, suimta tapo.

Pagal Maskvos ir Petropilės laikraszcius, vidurinių reikalų ministerija pakėlė klausymą apie gminų rasztinikų pamokimą. Ir ketina padaryti iszkalas, kur priimines žmones ne jaunesnius, kaip 23 metų ir jau iszkaloje buvusius. Iszkalos tos bus po vice-gubernatorių užžiurėjimu, o mokintiesi reikės tiktai metus. Tą iszkalą pabaigę, gaus kandidatų laipsnį ir pirmiau, negu kiti ant valszezių ir gminų rasztinikų bus paskyrti. [Pribav.]

— *Kaune* pripazino už naudingą naują priesz diferijos ligą vaistą isz arklių kraujo pritaisinėti, pertai jau daugel žmogyszezių ant to pinigų sudėjo, o aptiekorius Bzozovskis prizadėjo tą vaistą isz Paryžiaus ir Berlyno atgabenti. [Pribav.]

— *Vilniuje* isz manifesto priezasties isz policijos buvo paleista 12 vagių, isz Lukiszkių kalinio 32 vagiu. [Vil. Vest.]. Tie manifestavi vagiciliai dabar visokias szunybes visur dirba netiktai ant kelių, po klėtis, tvartus, bet po miestus iszplėszia kromų kasas, vagia bielizną, o net iszsuka kliamkas isz durių ir raktus isztrauko.

— *Novogrodko* pavietas, Minsko rėd. Vienas isz vietinių gaspadorių ponas B. buvo pradėjęs mėginti verbliudus [kupranugarius] dėl laukų iszdirbimo ir važinėjimo vartoti, bet tas datyrimas nepasisekė.

— *Eisziszkiūse*, Lydos pav. Vilniaus rėd. pasidarė centras dėl kiaulių supirkinėjimo ir jų į Prusus gabenimo. Czia ant jomarko labai daug pardūda vogtų arklių, kuriūs czia isz tolimų krasztų suveda. Czia anūs už mazus pinigus superka ir į Prusus siuntinėja. [Vil. Vest.]

— *Minske* jau ant ulyczių elektros apszvietimas yra įvedamas, kaip „Minskyi Listok“ pranesza.

— *Skaisgiriu* miestelis, Szaulių paviete. Yra czia muro bažnyčia, o jos klebonas yra pagarsėjęs kaipo geras darzinikas, kuris didelį vysznių sodą uždėjęs, isz jo didelį pelną traukia, o pagal jį ir kiti žmonės. Czia auga žema, bet ankstyba raudonų vysznių veislė, kuri kaipo „Zagarių vysznios“ Lietuvoje yra pagarsėjusios. Tās vysz-

nias dabar po daugel vietų pradėjo sodinti, pertai medelių prekė iki 10 kapeikų daėjo. Nū Žagarės, Skaisgirės ir Joniškių kampų veža vyznių ūgas vasaros laike į Rygą, Jelgavą tam tikrai ant risorų įtaisytūse vežimūse. Kermoziai czia yra drauge su atlaidais: per szv. Jurgį ir szv. Martyną. Apart to be kermozių yra atpuskai per Sekmines ir Devintines. Turgų czia nėra. Miestelyje yra dvi karcizamos ir dvi „klėtkos“, tai yra kromai, pagal vietinių žmonių kalbą, isz kurių vienas priguli lietuviui, o antras zydui. Gaspadoriai gūdziasi, kad rugiai gerai neįžėlė.

— *Aukmergė.* Pas aukmergiecius, be atskirio jų turtingumo ir padėjimo, yra atskirus budas visados ant korns gūstisi (skūstisi). Be pasigūdimo czia nei vienas reikalas neapsieina, nei vienas jaunimas. Aukmergiečiai visur gūdziasi. Rytą atsikėlę jie gūdziasi, naktį besapnūdami vėl gūdziasi. Ne tiktai gūdziasi bėdoje, bet ir smagumo laike. Prekėjai gūdziasi ant kapitalistų, kad tie nū jų didelius procentus lupa, o kapitalistai ant prekėjų, kad tie tankiai bankrutavoja. Kromininkai gūdziasi, kad maž kas pas jų perka, o blaivieji ant girtoklių daugybės. Pacios gūdziasi ant vyrų, kad tie per naktis bankietavoja, vyrai vėl gūdziasi ant pacių, kad tos per puikiai rėdosi. Advokatai gūdziasi, kad nėra klejentų, o klejantai ant to, kad nėra gerų advokatų. Publika gūdziasi, kad pacztas toli nū miesto, o pacztas sako, kad ne nū jo tas priguli. Bernukai gūdziasi, kad nėra patinkamų, mergaiczių, o mergaitės, kad gerų bernukų dar menkliau yra. Pirszliai gūdziasi, kad dabar jaunikaicziai be jų apsieina. Tėvai gūdziasi, kad

neturi dukterims pasogos. Publika gūdziasi ant korespondento, kuris apie viską rašo, o korespondentas gūdziasi ant publikos, kad toji dėl tikros teisybės sužinojimo aną neprileidžia. (Pribavlenije).

— *Vilniaus rėdybos bravorai.* Rugpjucio mėnesyje 1894 mete buvo iszpardūta arielkos po bravarus 103404,4 viedrai, ant Rugsėjo mėnesio pasiliko 297533,2 viedrai. Po podvalus — 266023 viedrai ir pasiliko 21358,5 viedrai.

Ir taip iszleista 130013,7 viedrai, o pasiliko 318891,7 viedrų. Prekė už viedrą* arielkos ant 40% bravorūse nū 28 iki 70 kapeikų, pō padvalus nū 40—90 kap. [Vil. Vest.].

— *Joniszkiai,* Szaulių paviete. Czia po kaimus žmonės laukus jau seniai susitarė, o po dvarus dabar dar tebe-aria, nės nei szalnų, nei sniego nėra. Rugiai truputį prekėje paszoko, nės jau moka po 1 rub. 60 kap. ant puro. Miežių puras 1 rub. 10 kap., tai augszcziausia prekė. Avizų puras 70 kapeikų. Isz tos priezasties, kad javai pigus, pradėjo žmonės gyvulius javais szerti, įpacziai kiaules ir žąsis penėti. Žąsis szimet czia gražiai užaugo. Nekurie gaspadoriai isz 7 veislinių žąsų net 90 žąsiukų užaugino. Isz pradžios papeni žąsis avizomis, davarydami iki 15 svarų [kuntų] vogos, o paskui kemsza joms į gerklę miežinius kleckus iki 19 svarų davarydami. Taip kad žąsysis yra mažne vienūse taukūse. Už tokias žąsis po didesnius Latvijos miestus moka arti dviejų rublių. Sidabriniai rubliai, kuriūs czia nū senovės žmonių daugybė užėdėjo, po didesnius miestus, kur anų kursą žino, smarkiai atpigo: už naujasnius rublius dūda dar 85

*) Be ne kalba czia apie kvortas, nės viedras taip pigus negalėtų buti.

kapeikas, o už senus Kotrinos ciosorienės rublius tiktai 75 kapeikas.

— *Žemaičiai.* *Krūpiūse* yra dabar valscziaus rasztininku Katavyczia jaunas vaikas, kuris pirm metų, kataliku budamas, pravoslavną tikėjimą priėmė, su maskalka apsivedamas. Jo tėvas pa-Prusyje turi labai gražų, nū 20 valakų žemės, dvarą, o kaip gyvas sunaus perkrikszto neapkeneczia. Vienok anas kaipo tikras ir vienintėlis sunus aną dvarą po jo smerties apims, jeigu aną tėvas gyvas dar budamas nepardūs, pinigų kam kitam neiszdalindamas. Kauto rėdyboje maskoliai ant to varosi, kad visi rasztininkai prie valscziaus maskoliai ir pravoslavni butų, o czia negalima mislyti, idant dėl tokios menkos vietos taip turtingas įpėdinis norėtų tikėjimą mainyti. Muset merga maskalka anam galvą apsuko! Szakinos parapijoje pas vieną gaspadorių paslaptinė lietuviszka mokslainė buvo, bet maskoliams ją atidengus, namų gaspadorius gavo 100 rublių sztriopos užmokėti, o tie, kurie ten vaikus leido po 25 rublius. Manifestavi vagys ir czia po daugel vietų svirnius plėszia ir arklus vagia.

44.

Koks dabartinis padėjimas Rygos lietuvių, galima numanyti ir žemiaus patilpusio laiszko ir korespondencijos. Laiszkas yra rasztytas priesz kelias nedėlias, o korespondencija prisiūsta pabaigoje pereito mėnesio.

— *Ryga.* Gūdotinas Redaktoriau! Su didžiu sugraudinimu szirdies raszau Tams-tai szitą mano laiszką, praneszdamas, kad mus kaip didžiausius nusidėjėlius „aniolai sargai“ neužmerkdamis saugoja. Buvo prie daugelio mūsų brolių kratos, atrado

pas tulus rasztus, ir laikraszczius, dėlto pradėjo dabar taip stipriai visus daboti, kad net visos gromatos, isz kur jos nebutų, turi eiti prie naczelniko žandarų dėl perziurėjimo. Tas viskas darosi sekretna. Saugok Dieve, jeigu kas pas mus parasztytų valdžiai nepatinkamą laiszką, tai beabejonės reikėtų atsisėsti kalėjiman: Jeigu paklaustų kas, isz kur tie „aniolai sargai“ gavo žinoti, kad nekurie czionai gauna sziokius tokius rasztus. Atsakymas: mūsų patys žmonės, vienas kitą iszdūda.

Kitaip isz kurgi maskoliai gautų žinoti, jeigu mūsų judosziai neiszdūtų savo brolių. Kratos buvo daug vietose, kaip tai: pas A. Szimoliuną, M. Giedraitį, J. Girijatą, V. Janczevskį, J. Janczevskį ir daug kitose vietose. Buvo paėmę į kalėjimą Jauncauskį ir A. Szimoliuną, bet tas uždėjo 500 rub. kaucijos, ir jį paleido, o V. Janczevskis kaipo neturintis kaucijos sėdi kalėjime. Pas jųdu rado szį beita.

Matot broliai, kokis mūsų padėjimas.

B. isz. P.

— *Ryga.* Priežodis sako, kad jeigu svetimas szava kanda, netaip sopa, [skauda], kaip kad savas arba naminis. Tas priežodis yra pilnas teisybės. Jis dabar ir tarp mūsų iszsipildė.

Kaip jau yra praneszta „Vienybės“ skaitytojams, kad Rygoje žandarai su policija daugelį lietuvių iszkratė. Po kratų du lietuviai atsidurė kalėjime; viens isz jų [Szimoliunas] tapo paskiau paleistas, bet antras [Janczevskis] dar tebetupi.

Nemislykit broliai, ne už nusidėjimus tūs žmones kankina, [ne už žmogžudystę, vagystę], bet tiktai už lietuviszkus rasztus. — Bet kokiam kalėjime yra įmestas tas mūsų

kankintinis? Baisu ir pamislyti, prie jo neprileidžia nei vieno žmogaus, jis taip paslėptingai yra laikomas, kad brolio ir sesers praszymai, daleisti prie jo dėl pasikalbėjimo, buvo atmesti. Ji taip sekretnai laiko, kaip kokį caro užmuszęją. Jau antras mėnu eina, kaip tas kankintinis žusta kokiame ten urve ir Dievas žino ką su jūmi sziaurės sunai nori padaryti. Jau buvo praneszę, kad ji į Petro, Pawlowskąją krepastį iszgabeno, bet netiesa, dar czia pat tebėra, nės gavome isztirti.

Tos visos kratos buvo darytos, kaip jau sakiau, po daneszimu mūsų paczių brolių – iszgamių – szunų – kraujagerių.

Ak Dieve dievulėliau, atsiųsk Tu jiems dvasą szventą, kad nors daugiau jie to nedarytų. Rodos jie yra žmonės katalikai, eina bažnyzion, meldžia Dievą, net rankas augsztyn pakeldami, bet savo brolius iszdūti, tai nėra jiems grieko.

Matote broliai, kada pas Janczevskį buvo krata, tada atrado beskaitantį tulą J. M., kuris gerai buvo pazistamas Janczevskiui, dėl to jis nesibijojo jam dūti pasiskaityti laikraszczių. Bet netrukus atėjo žandarai, iszkratė visą namą, visus rasztus ir rasztelius suėmė, ir patį Janczevskį paėmė, o M. tūjaus paleido. Beto — prie Szimoliuno tas pats M. buvo per prikacziką restauracijoje; kame bebudamas ten nuskriaudė Szimoliuno seserį, už ką turėjo gerokai pinigų primokėti, todėl jis pasiėmė Szimoliunui atmonyti. Taipogi G., K., K. ir K. baisiai pyko ant Janczevskio, Szimoliuno ir kitų, kad jie daug periszkados darė prie rinkimo valdzios Lietuvių Paszelpos Draug. G. ir jo draugai baisiai norėjo buti perdetiniais draugystės, o kad tai neatsiekė, tai savo prieszus ap-

skundė policijai kaip socialistus.

Tai matote mieli broliai, kaip skauda, kad savasis szūkanda.

Baravykas isz Puszinės.

Nekaltas džiangsmas.

Pirmą dieną Velykų, daktaras Manieckas, kur kas anksčiau atlankęs ligonius, gryžo namon. Gryžo jau pusėtinai iszalkęs, nės iszeidamas tikt stiklą arbatos iszgerė.

Daktaras Manieckas nors gyvenęs užkampyje, vienok visam miestui ir aplinkiai gerai pazįstams, nės ant vienos vietos iszgyveno jau per 40 metų. Turėjo didelį gabumą ir nebuvo tokio namo arba szeimos, kur nebutų jau ką nors gydęs. Kaip stropum ligonių gydymu, taip ir tautiszku su žmonėmis pasielgimu užsipelnė nū visų meilę ir pagūdono. Budams klynikoje, neatsaldė savo szirdies: žinia suvis nesumazino jo tikėjimo tvirtybės. Kuracijas visados atlikdavo energiszka; niekad negąsdidavo, tikt vis ramindavo.

Sziaip buvo žmogelis neaugalotas, biskį iszblyszkęs; kakta ir veidai buvo jau sziek tiek susiraukszlėję; akys isz po augsztos kaktos visados szirdingai ant artymo žiurėjo; žodžiu sakant, turėjo labai simpatiszką iszvaizdą. Viens jo atlankymas darydavo ant ligonio gerą įspaudą, nės ligonis po jo atlankymui visados tapdavo ramesnis ir kantresnis. Tankiausiai su pacientu sziaip pradėdavo sznekėti: — Na, o kas tai matė sirgti, daktarams ir vaistinikams (aptiekoriams) pinigų įdelmonus (dėkles) krauti? Receptai ir lotyniszka kuknia yra suvis netikus. Ot sav geros kepsnies, koszės, kukuilių... bet... o ką, akys mano ligonio jau tik jūkias? Seilę tikt ryja? Norėtų duszelė rojaus... bet, bet meldžiu,

buk sav ramus: ligapalaikę kaip nutversim užeziuprynos, tai su ja apseisim, kaip Napoleonas su austrijokais po Vagramais (Wagram): viens, du — ir riauš už durių! Su lygum stropumu gydė turtingus ir pavargėlius: nū paskutinių visai netikt pinigų neėmė, bet pats ir už vaistus (liekarstas) tankiai mokėdavo, o nekuriems tai ir ant maisto skatiko nesigailėjo. Kada vieną kart bankierius to pat miestelio p. Alijoszius Kohn'as jam užėmijo, jog neekonomiszka elgiasi, nusziszpysojęs daktaras, tarė:

— Meldžiamas, mūsų tikėjimas mokina, jog mielaszirdystė deszimts—syk tiek užimoka; na ar tai negeras, ir pagal tavo nūmonę, „geszef-tas“?

— Lengvatikystė, tamstatarė jūkdamasis spekuliantas: jeigu tai but tiesa, tai ir asz jau bucziau seniai jusų tikėjimā priėmęs.

Manieckas ant to stacziai atkirto.

— Ką mūsų tikėjimas sako, tai yra szventa teisybė. Asz pats nekarta jau tikrai persitikirinau: kiek sykių iszgydau pavargėlių dykai, nepoilgam ateina koks Kroizas (Kreuzas), padėkim sav toks, kaip tamsta, ir užmoka mą netik už savę, bet ir už kelis pavargėlius.

Alijoszius nutilo, lyg žemė, ir nū to laiko jau daugiau apie tai nē neužsimidavo.

Sugrįžęs namon, kaip augszcziaus matėme, daktaras tū ploszczių nusimetė, ir rankas patrynęs, tarė savo žmonai:

— Valgyt! valgyt! liežuvi pagaliaus prarysiu...

— Sztai juk tai dėl tavęs pjaustau — atsakė ji, stovėdama prie stalo ir dėdama į torielką velykinius valgius.

— Bet kaip tu tingiai pjaustai, jūkavo daktaras: asz į tą laik bucziau jau atlikęs kokią 50 amputacijų (nupjovimas

suzeistų kuno dalių, kaip ve: kojos, rankos, pirszto ir t. t...)

— Na, o dievmaldystė? tarė daktarienė.

— Na, tai ir gana, tu man taip užmirszk, glumna galva! Pradėjo smarkiai vaiksztinėti po kambarį. — Vieni sav, vieni sav asztuntas jau metas! Garsiai ir sunkiai atsiduso. — Dieve tu mano! kitaip tikėjaisi pabaigti savo amžį...

— Kas tam kaltas, Jonai? tarė moteris, žiurėdama jam į akis, balsu lyg iszmėtinėjančiu.

— Kas kaltas? tikt jau susimildama ne asz, atkirto liudnu balsu.

— Nenori tikt prisipažinti savo kaltės; tav turbut patinka ir jūs, ir savę kankėti.

— Gana jau, gana tarė užpykęs — daugiau sziuksztu anė žodžio apie tai, labai tavęs meldžiu. Prisiekiu, pasakiau.....

— Užsidegęs piktume, pritarė pati. — Kad ir ką zin kas butų, prisiegos nelaužysiu. Anė Dievui, anė žmonėms, anė pats sav niekad nemelavau.

— Klaidingas tai stoicizmas ir užkietėjimas.

Daktaras atsisėdo ant fotelias ir paskendo savo mislyje. Asztuntas jau metas, kaip stumia tą sunką jungų kanczių ir nerimasczių, kuriūs stengias nors sziek tie nūlatų darbu sumažinti.

Turėjo vienturtį sunų, kurių baisiai visados mylėjo, didziavosi isz jo ir daug nū jo tikėjosi, vienok visos tos svajonės ir viltis isznyko vienam akies mirksnyje, lyg sapnas. Tadeusz Manieckas, sunus, netik pasielgimu, bet ir visame kame perėjo visas aplinkines jaunūmenes; tėvai į jo szirdį įskiepijo tikrai krikszczioniszkus jausmus; užaugino ant gero žmogaus, ir stropaus darbiniko. Mokslus visūtinyczių' pabaigus, tėvas daleido jam vaziūti į Szveicariją dėl tobulesnio iszilavinimo

tekniszkūse mokslūse. Tenai tai ir atsitiko ta netikėta atmaina padėjime sunaus: nors jis nieko pikto ten nepadare, nenorėdamas ir netikėdamas užgavo ambiciją senio Maniecko. Mat, tėvas dakur kas priesz sunaus iszvažiavimą, su savo geru bendru ir draugu, gydytojum artymojo miestelio, kuris turėjo taipgi vienu vieną dukterį, sutarė, savo vaikus surishti amžinu moterystės rysiu. Abu prieteliu nieko daugiau netroszko ir apie ką kitą nekalbėjo, kaip tiktai apie busianciją savo vaikų laimę. — Jau neužilgo — kalbėdavo Manieckas — po metų sugrižsz Tadeuszas, tąsyk tai... O draugas pritardavo: — Dieve dūk. Rodėsi seniems, kad jų plianai ir svajonės turės neatbutinai iszspildyt, nės ir Tadeuszas gana simpatiszkai ir mandagiai [vezlybai) apsidavo su ta neva savo iszrinktąja, nors iszrinko ją tikt tėvas: sunus gi niekados nė jai, nė kam kitam neiszreiszke savo szirdies jausmų; o ant galo juk ir negalėjo tai padaryti, nės szirdis jam to nediktavo. Tamegi laike, kada Tadeuszas buvo uzrubežėje, likimas taip viską prieszingai gyvenime sunaus surėdė, jog tėvas tapo lyg perkuno trenktas. Mat, Tadeuszas, budamas Zuriech'e, pasipažino su duktere nekuriš naszlės isz Liublino, kuri czia atvažiavó dēlei pagerinimo savo jau menkos sveikatos. Mergina buvo visai graži ir patogi, gerai iszmokįta ir protinga, žodžiu sakant, gerai užaugįta. Tėvas jos buvó gimnazijos mokintojum; apsejimą turėjo pritinçantį, vienok nebuvo nieko pervirsz, nebuvo isz ko iszdykti, todėl ir duktė isz mažens priprato prie czėdlyvumo ir darbo; dabar gi ji pasiliko vienintele parama ir priegloba savo ligotos motinos. Jau nam teknikui labai patiko Mariutė, kurią visa savo szir-

dzia pamilėjo; ji taipgi pamilėjo jį nemažiaus. Sargi motina tū viską užtėmijo ir neilgai laukus isztyrė Tadeuszą; tas neslėpė savo szirdies jausmų ir viską senutei iszpasakojó. Ant to ji jam tarė: — Mylimas Tadeusze, negalėjau geresnio vyro Mariutei linkėti, pažinau tamstą ir esiu persitikrinus, jog už tavęs isztikėjus mano dukrelė bus laiminga. Neabejoju, jog ir tavo tėvucziai nebus tam prieszingi, o kas link manęs, tai asz jums laiminu. Pradziugęs Tadeuszas tūj' paraszė savo tėvams apie savo mierį, bet dar pirm gavimo atsakymo Mariutės motina mirė. Senutė mirdama troszko labai pamatyti, aprupintą jau savo dukrelės buvį, todėl ir meldė Tadeuszą pasiskubįti su szliubu. Mirsztantiems, žinoma, nieko negalima atsakyti: Tadeuszas, tikrai tikėdamas, jog tėvai ant to tiks, iszpildė jos norą. Bet koks tai buvo szirdies skausmas, kada jaunavedziai, apturėję laiszką, dasizinojo, jog tėvai Tadeuszo grumodami ir net užkeikdami draudė, nevelyjo. Tadeuszas, tikėdamas sziaip ar taip pergaleti tėvo prieszinimąsi, siuntinėjo vieną po kitam praszimus, bet kožną syk gaudavo vienkį atsakymą: „Uzdraudžiu“. Asztūni jau metai praslinko, nū tos taip fataliszkos katas-tropos, asztūni metai labai ilgus ir pilni skausmų, kaip dėl jaunos, taip ir dėl senos Manieckų poros. Tadeuszas seniai jau liovė siuntinėjęs laiszkus pas tėvus ir jokios sziaip žinios apie savę nedavė; tėvai, įpacz tėvas, užtai ir pyko, ir paslapta raudėjo.

(Pabaiga bus.)

Isz lietuviszku dirvu Amerikoje

— Scranton, Pa. Apie pabaigą Grūdžio mėn. mirė turtingas lietuvis Radziaviczia. Jis buvo apszauktas

kaipo bedievis. Bet priesz smertį pasiszaukė lenkiszkos parapijos prabaszczių k. Austą ir atliko spaviednę kaip tikras katalikas. Jam mirus, jo pati nuėjo pas k. Austą ir prasžė, kad nabasznišką kūgraziausiai palaidotų, beje, kad už nabaszniško duszią būtų miszios su asista atlaikytos, o po tam lietuviszkoje kalboje pamokslas. K. Austas ant to sutiko ir užprasžė ant želaunos iszkilmės k. J. Zlotorzynską su lietuviszku pamokslu. Radziavyczienėgi paprasžė, kad jis jai pavelytų užkviesti prie asistos ir Freelando lietuviszką kleboną. K. Austas, nieko blogo nemislydamas, sutiko. Ant laidotuvių dienos ateina pas k. Austą, vietoje Freelando liet. prabaszczius k. Maszoto, bedievis Dembskis su Szliupu, ir persistato savę kaipo Freelando liet. parapijos klebonas, užpraszytas Radziavyczienės ant savo vyro laidotuvių. K. Austas, datyręs apmaudą, iszvarė Dembskį su Szliupu per duris. Tacziaus jūdu nuėjo į bažnycią ir snarpsojo per visas miszias. Po miszių k. Zlotorzynskas, įlipęs sakyti lietuviszką pamokslą, pamatė, kad ir Dembskis su Szliupu nori pasiklausyti; k. Zlotorzynskas, nieko nelaukdamas, emė sznekėti apie bedievius, bedieviszkus mokslus ir jų pasekmes, kodėl Dembskis su Szliupu, nelaukdami pabaigos pamokslo, iszduolino isz bažnyczios.

Sveczias.

— Patėmijimas. Dembskiui Freelande visai blogai einasi, nės parapijonų neturi nei 20, o ir tie patys nepavelija jam pamokslų sakyti. Užginimo priezastis buvo sz: Dembskis sykį per pamokslą emė taip asztariai varytis ant katalikiszko tikėjimo dalykų, kad pagaliaus lenkai atskalaunai pasipiktino ir norėjo jam ten pat kailį iszperti. Nū to

sykio Dembskiui tapo uzdrausta pamokslai sakyti.

— 25 Grūd. 1894. Lietuviszkos Kalėdos Waterbury, Conn. Waterburio lietuviai pirmą dieną Kalėdų apvaikszciojo jau savo tikrai lietuviszkoje, naujoje bažnyczioje. Dziaugsmas lietuvių buvo neapsakomas! Kad jau naujai paszventytoje bažnyczioje buvo užgiedota kalėdiniu linksmiu balsu prie altoriaus, Gloria in excelsis Deo, sudrebėjo lietuviszkos szirdys isz didelio dziaugsmo ir nevienas atsidusimas iszsiveržė isz szirdies prie Augszciausiojo, jogei susilaukę naujos bažnyczios, galės Dievą garbinti prigimtoje lietuviszkoje kalboje ir klausyti Dievo žodžio. Ir nedyvai, jog taip linksminosi mūsų broliai: pirma to, vietoje bažnyczios, Dievui tarnavimas buvo laikomas praszciausiūse nameliūse. Bažnyczios-gistatymas ėjo tarp didelių paniekimimų, nū bedievių ir iszjūkimų kad bereikalo esąs darbas ir kad katalikai neįveiksį pastatyti bažnyczios, kad neturėsią kaszto, kad kontraktorius neįleisią į bažnycią, pakol nebusiā viskas užmokėta ir t. t. O szitai pasirodė, kad visos periszkados pasiliko įveiktos, ledai užszalimo sutrupinti ir kontraktoriui be-mažo kę visi pinigai užmokėti, ir bažnyczia isz geros valios žmonėms atvira!!..

Pirm dviejų dienų lyg Kalėdų tiktai teturėjome gatavų pinigų \$500, o dar truko \$900 mažiausiai. Szaltadusziai buvo nusiminę ir pats iszrinktas komitetas subatos vakare priesz kuczias nieko nebemislijo padaryti ir patį ekstrą mitingą nusprėdė laikyti seredos vakare, t. y., tūjaus po Kalėdų, o Kalėdas szvensti ubagiszkūse nameliūse, kur 30 tegali ateiti ant miszių. Taip buvo subatos vakare. Per sumą priesz kuczių dieną bu-

vo apie tai szneka bažnyčioje su perstatymu, jog galima įeiti ant Kalėdų naujon bažnycion. Iki 9 valandai vakaro nedėlios jau pasirodė, kad durys bažnyčios bus adaros ant rytojaus, jog reikalingi pinigai \$900 yra taipogi kaip gatavi. 11 valandoje prieš pietus padarius ekstrą mitingą pasirodė, jog geri parapijonai Jonas Vindrigelskis, Riktoraitis parap. sekretorius, Jūzapas Puleikis, Jonas Lekisziis, Jurgis Griszkaukas, neiszimant žemiaus pasirasziusio, gali paskolinti parapijai po \$100. Apropovus, rinkimą nū žmonių, kuris atneszė \$260 su virszum dolerių. Kad tiek* jau turėjome, nebebuvo baimės ir ant kuczių vakaro buvo grynais pinigais užmokėta kontraktoriui \$1263, o kas beliko (\$329) su dideliu džiaugsmu isz pusės kontraktoriaus liko paskolinti iki 2 nedėlių ir su tais pasirodė, jog nebus bėdos, nės ant rytojaus tūjaus buvo vėl padarytas 100 dolerių, potam bus pigiai gauti ir kiti trukstanti pinigai. Per visą kuczių dieną buriai lietuvnjkų ir lietuvnjkų rūszėsi, kad pridūti naujai bažnyčiai pagražinimą, pritinçantį taip didelei Kalėdų szventei. Ant 11 Kalėdų nakties buvo viskas parūszta ir nū 5 ir pusės ryto paliko paszventinta nauja lietuviszka bažnyčia Waterburyje Conn., vardan szv. Jūzapo, per žemiaus pasirasziusį prie tarnavimo kamžom apsirėdziusią geradėjų – lietuvių, kurie taip dideliame veikale pamaczyjo musų bažnyčiai. Davėsi tada sulyginti lietuvius tikinczius su netikėliais: tikintieji susirinko anksti ir labai didelį turėjo džiaugsmą, kurio plunksna nepigu apraszyti, o netikėliai rupinosi prieš Kalėdas užpilti alum savo graužimą nusiminusios sąžinės ir per laiką pirmos iszkilmingos dievmaldystės naujoje bažny-

čioje saldame gyvuliskame miege laikėsi. Atsiminė geri lietuviai, kad užgimus musų Vieszpaczūi Betleheme Jūdōs, jautis ir asilas atėjo pagarbinti savo Vieszpaties, o sugangrinavoti lietuviai netikėjimo dvasia pasirodė savo Sutvertojų atkaklesniais už sunkų jautį ir neprotingą asilą.
kun. J. Žebriš.

Atsiszaukimas

reikalūse Kražiecių.

Sziūmi atsiszaukiame į garbingus kunigus, į draugystes ir į komitetus įsteigtus rinkti pinigų dėlei Kražiecių, jogei visi teiktumėtės surinktus pinigų prisiūsti į centraliszką komitetą per delegatus seimo „Susiv. Lietuvių Amerije“ užtvirtintą. Pinigų siuncziant reikia siūsti ant vardo kn. Žilinsko Mt-Carmel, Pa., arba kn. Szedvydzio, Wilkes-Barre, Pa. Pakvitavojimą isz aplaikytų pinigų padūsime laikrasztyje „Vienybėje“. Su gūdōne centraliszkas komitetas

kun. Jonas Žilinskas,
kun. M. Szedvydis,
Dr. J. Stupnickis.

Svarbi žinia.

Kada iszleidome „Valtį“ nemislyjome jokio „business“ daryti, bet tiktai, kad kožnam lietuviui katalikui paaiszkinti musų szv. katalikiszko tikėjimo dalykus, o podraug ir tautiszkus bei tikėjimo ir lietuvių vystės prieszus iszrodyti. „Valtis“ sziūse metūse iszeis tiktai iki 2 nedėdieniui po Velykų, idant visų metų iszguldymas szventų Evangelijų patilptų. Po to laiko „Valtis“ paliaus iszėjusi iki Naujų metų, 1896; po ko vėl pradės iszeiti, jeigu Dievas mums padės. Todėl gi visi skaitytojai yra meldžiami, kad ant 1895 m. nesiūstų už „Valtį“ po 1 dol., kurie jau yra užsimokėję, o taipgi yra brolisz-

kai meldžiami užmokėti už 1894 metus tie, kurie dar nėra užmokėję, podraug pasitiki-me, jog nei vienas skaitytojas nenorės musų iszleistuvės skriausti, prigulincziai neapsimokėdams.

Taip gi praneszame, jog nū pirmo num. „Valties“ dar bus visi numeriai gaunami iki 2 nedėdieniui po Velykų po 1 dol., o po tam laikui kas dar liks bus gaunama tik už 1½ dol. visų metų „Valtis“. O tie skaitytojai, kurie dar nebus užsimokėję iki ateinančių metų Kovo mėn., bus „Valtis“ sulaikyta: jeigu norės turėti visų metų, turės užsimokėti iki tų gi metų 2 ned. po Velykų 1½ dol.

„Valties“ iszleistuvė.

Pereitų metų „Susiv.“ seimas toks garsus buvo, kad apie jį net Maskolijoje iszeinanti laikraszčiai raszė. Taip antai „Krajus“, Petropi- lėje iszeinantis, 1894 m. N. 44, Spalnio mėn., raszo: „Pabai goje pereito mėnesio buvo Scrantone seimas „Susiv.“ lietuviszkų draugyszių, kuris budamas iki sziol po k. Burbos vadovyste, neprietelingai veizėjo ant lenkų. Ką nutarė, pasiliks paslaptyje, nės teiravimaisi, neziurint ant to, kad tai nesutinka su vietiniais papratimais, buvo daromi prie uždarytų durų ir visi svecziai ir korespondentai buvo iszprasztyti laukan. Neziurint ant to, pasirodė, kad „Susiv.“ auga ir todėl padauginta tapo po smertinė, o taipgi, rodos, kad ir su lenkais bus geresni prietikiai, nės pastumėjo nū prezidentystės k. Burbą, ir jo vietoje iszrinko prezidentu k. Žilinską“.

Atsitaisymas klaidų: kada gi labai daug ima ir jieszko kun. Vienoz. dainų, meldziu kiekvieno pirkusio ant 37 puslapio, dainoje *Kožnas vie-nas ganperdėnas...*, 7 eilutėje

vietoje *garsius gabus ir t. t.* antigarsius *kalnus-didzius* pelnus ir t. t. *Iszduotojas.*

Pajieszkojimai.

Esmiu sąnariu szv. Jūzapo draugystės Brooklyne N. Y. ir meldziu draugystės prezidento bei sekretoriaus pristūsti man savo adresus, idant galėčiau mėnesinę nusiūsti.

Pajieszkau savo broliu: Antano Pikuczio ir Adomo Mazurkevycziaus. Pikutis pereitą pavasarį buvo New Britain Conn. Jis paeina isz Seinų pavieta, Krasnavo gm., Viesztartų kaimo, Laidzių parapijos. Mazurkevycziaigi du metu atgal buvo Shenandoah Pa. Jis isz to paties kampo, ką ir Pikutis, tiktai isz kito kaimo [Burbiszkių].

Mano adr.: Paul Picket
Box 341
Homestead Pa.

Jei kas zinote kur gyvena Jurgis Garbsztas, paeinantis isz Kauno gub., isz Ponevėžio pavieta, Pusz-lato valscoziaus, Valdeikių sodziaus, meldžiame dūti žinią „Vien.“ Redakcijai. Yra svarbus reikalas. Kas pranesz apie jį, gaus dovanėlę. Jis jau keli metai, kaip Amerikoje.

„Ukininkas“.

Pirmūsius metus „Ukininkas“ ėjo tokiam pavidale, kaip ir kiti laikraszčiai, vėliaus pradėjo iszeiti pavidale kniguczių, o dabar iszeina dviejūse pavidalūse: *kas mėnesis iszeina laikrasztis, kaip po senovei, ir da „priedas“.*

Dabar nū naujų metų pat-sai „Ukininkas“ (laikrasztis) iszeis jau *du sykiu* per mėnesį.

„Ukininkas“, su parsianti-mu į Ameriką, kasztūja ant metų tiktai 1 amerikiszką dolerį arba 4 prus. markias.

Siuncziant pinigų arba laiszkus į „Varpo“ bei „Uki-

ninko“ redakcija, reikia szito-
kis adresas padėti:

„Varpas“

„Varpas“ padūda visoke-
riopo turinio rasztus prakil-
niausiuju Lietuvos vyrų.

„Varpas“ leidziamas tikrai
grazioje kalboje, o kartas nu
karto talpina ir straipsnius su
iszguldymais apie lietuviszką
kalbą.

„Varpas“ su prisiuntimu į
Ameriką ir į kitas svetimas
zemes, per metus kasztūja 1
amer. dolerį arba 5 prus. auk-
sinus.

Herrn Dr. Bruazis

Tilsit, Ostpreussen (Germany)

Žemiau paminėti vardai ir
adresai yra reikalingi dėl Re-
dystės. Meldziamė atsiszauk-
ti.

V. Vaicziulionis
South Royelston Mass.

Alex. Marcinauskis

Webster Mass.

James Phillips

Torrington Conn.

Jos Stravinski

Collinsville Conn.

John Scholus

Hunts Spur Mich.

Isz Kitur.

— *Suvienytos Valstijos.*

29 d. Grūdžio daėjo zinia,
kad kaime Silver Lake, Ore.
Lake Co., per Kalėdas baisi
nelaimė atsitiko, kuri parei-
kalavo 41 žmogiszkos gyveni-
mo aukos.

Minėtame kaime susirinko
per Kalėdas į 100 daugiau
žmonių, vyriszkų, moteriszkų
ir vaikų, idant sykiu pasi-
linksminti, pasisznėti. Su-
sirinkimo salėje stovėjo didei
puiki ir apkabinėta visokio-
mis dovanėlėmis dėl vaikų
Kalėdų eglė. Didi ir mazi
spaudėsi, idant prisistebėti
Kalėdų medeliui. Vienas
vaikas, negalėdamas matyti
medžio, užlipo ant krasios, ir
su galva stuktėlėjo kabanczią

pilną gazaus (petrolėjaus)
liampą, kuri sujudinta eks-
pliodavojo, pripildydama akies
mirksnyje pilną stubą liep-
snos. Susirinkusieji nusi-
gandę ėmė verstis, mindzioda-
mi ir traiszkydami tvirtesni
silpnesnius, per siauras duris
laukan. Bet ugnis nelaukė,
kol visi iszeis: sienos popiera
iszlipintos užsiėmė tūjaus isz-
visų pusių, ir liepsnos apgau-
bė dar viduje esanczius žmo-
nes, degindamos jų ant kuno
drabužius. Baisi regyklė pa-
sadarė: gyvi deginami žmonės
szaukė, rėkė, vaitojo ir stenė-
jo balsu, kuris kiecziusia
szirdį galėjo perverti ir drą-
siausį žmogų į nusiminimą
pastumti. Pagelbą nelaimin-
giems kaip sodziuje bu-
vo negalima suteikti. Katas-
tropos pasekmės buvo, kad,
apart suzeistų, 41, ypacz vai-
kai ir moterys, rado strosz-
niausia smertį.

Ir Turkijoje iau nie- ko negiliūja Suv. Vas- tiau pasportai.

28 d. Grūdžio mėn. S. Ra-
digian'as raszo į Hartfordą,
Conn., pas savo draugą, kad
jis, budamas Amerikos ukėsu
ir turėdamas amerikonszką
pasportą, vazevo pereitą rudenį
atsilankyti į savo tėvynę
Armėniją. Nuvazevęs į Kon-
stantinopolį nuėjo jis su pas-
portu pas Suv. Valstijų mi-
nistrą Terrell ir praszė, kad jį
kaipo savo ukėsą globtų nu
turkų persekiojimo. Bet mi-
nistras atsakė, kad jis galis
globti tikt gimusius ameriko-
nus, o ne naturalizėtus, ir lin-
kėjo jam grįžti kūveikiausiai
į Ameriką. Tacziaus S. Ra-
digian'as, norėdamas atlanky-
ti savo artimus, nuvyko į
Maskoliją ir tenai, gavęs mas-
koliszką pasportą, galėjo va-
ziūti į Armėniją. Tokiu bu-
du pasirodė, kad maskoliszkas
pasportas daugiau giliūja, ne-
gu amerikonszkas,

Buvo apie tai praneszta į
Wahsingtoną; bet tenai kalte
numetė ant S. Radigian'o, kad
jis, sako, budamas Amerikos
ukėsu, imdamas maskoliszką
pasportą, prisiekė esąs masko-
liszku.

Bet mums rodos, kad Mas-
kolijoje galima gauti paspor-
tus, ypacz už gerus pinigūs, ir
be prisiegos.

— Caras Nikalojus II nors
labai sumazino skaitlių tainos
policijos sąnarių, bet paczios
tainos policijos institucijos dar
nepanaikino, kaip tuli lai-
kraszcziai raszė.

Naują carą ir užtai galima
pagirti, kad jis pavarė Gurką,
Lenkijos kraugerį, o į jo vietą
pastatė gr. P. Szuvalovą.
Teisybė, jis padarė dabar
Gurką feldmarszalu, bet tik
tituliarnu, taip sav dėl politi-
kos.

Lietuvos smaugėjas Orzevs-
kis ir-gi tokių nepriimnumų
datyrė nu caro (ne už kitką,
kaip už Kražių skerdyne),
kad isz liudnumo, nuvazevęs į
Voliniją, savo dvare bandė
pasikarti.

— *Roma, 26 Grūdžio.* Szv.
tėvas popiezius priėmė Suv.
Valstijų apicierius, kurie ant
garlaimio „Detroit“ nuvezė į
Romą relikvijas ir kitus daly-
kus, kuriūs popiezius buvo
prisiuntęs ant parodos į Chi-
cagą. Popiezius, priėmęs A-
merikos apicierius, praszneko
į jūs trumpais zodziais, kuriū-
se iszgyrė Suv. Valstijų ran-
dą, kad jis isz Vatikano pri-
siųstiems ant parodos daly-
kams davė atsakanczią vietą ir
sugražino jūs czielybėje.

Dziaugėsi szv. tėvas isz Ame-
rikos progreso (tolynzengys-
tės), kurį jį diena į dieną to-
lyn varo, ir neziurint ant to,
kad yra dar jauna, jau tulas
isz apszviestų vieszpatysezių
nekuriūse civilizacijos daly-
kūse pervirszino. Iszreiszkė
popiezius savo linksmumą,
kad Amerikoje sykiu su ap-

szvieta bujūja, zydi ir plati-
nasi katalikiszkas tikėjimas.
Didei, sakė popiezius, dziau-
giūsi, priimdamas jus sziaūdien
kaipo amerikonus. Už kelių
nedėlių popiezius prizadėjo
iszdūti dėl Amerikos dvasisz-
kijos encykliką, kurioje kie-
vienas pamatys, kokią jis turi
simpatiją dėl amerikony. Po
pusės valandos audiencijos
popiezius suteikė ameriko-
nams savo polaiminimą.

30 Grūdžio priėmė popie-
zius pasiutinį nu caro kunį-
gaikszti Lobanovą, kuris ran-
davai popiežiui apreiszkė apie
užzengimą caro Nikalojaus II
ant sosto. Potam atlankė po-
piežiaus vieszpatystės sekre-
rorius kardinolas Rampolla
cariszką pasiuntinį ir įdavė
jam didelį brilliantūse Kris-
taus ordeno kryžių.

— Kynai su japonais dar
vis po biskį kaujasi, neziurint
ant to, kad jau pradėjo sąda-
rauti.

— Apie karę prancuzų su
Madagaska gyventojais nie-
ko nebegirdėti.

— Pereitą nedėlią apie An-
gliją ir Irlandiją siautė ant
vandens dideli szturmai, ku-
rie nuskindino kelis garlai-
vius ir laivus, prie ko į 200
žmonių galą gado.

— *Plymouth, Pa. 1 Sausio.*
Buvo lietuviszkas szv. Kazi-
miero draugystės balius. Jau
nu 3 popiet pradėjo rinktisi
jaunūmenė, o po 6 vakare pri-
ėjo pilna salė vyrų ir moterių,
ir prie griežimo muzykės, try-
pė įvairius szokius iki rytme-
czio.

Pittstone, Pa. 1 Sausio bu-
vo didei iszkilmingas paszven-
tinimas lietuviszkos bažny-
czios. Buvo daugybė lietu-
viszkų ir svetimtautiszkų
draugysezių isz visų aplinki-
nių miestų ir miestelių.
Szventinō vysk. O'Hara prie
asistencijos nemažo skaitliaus
kunijų.

Sekancziame numeryje bus
daugiau.

Sziluma.

„Kas tai per daigtas ta sziluma“? paklausia ir pamislia neretrai neapezviestas žmogelis, įpatingai, kūmet jis, nuszalęs, atsisėda ar prisiglaudžia prie savo sziltos krosnės arba žiemoje, nuėjęs gulti į szaltą triobą, susivynioja paszildytoje paklodėje, arba kūmet jam sziluma, vadinama ugnis, praryja triobas ir turtą arba įkanda, nudegina jį patį; „kas per daigtas sziluma?“ laužia galvas per tukstanczius metų ir mokslo žmonės pakol ne apsistojo prie nūmonės: sziluma esąs įpatingas daigtas, susidedantis iš smulkiausių dalelių (atomų), dėlko ir galiąs perlusti per kitus kietus ir minksztus daigtus. Tą mintį apie szilumą skaitė teisinga mokyti da praėjusio amžiaus. Kuris iš nemokytų žmonių ir sziaudien ne išplėstų akių, išgiręs, kad sziluma yra ne įpatingas daigtas, bet judėjimas, darbas arba spēka. O vienok taip: sziluma yra judėjimas ir, kaip toksai, ne įpatingas daigtas, bet tikt vardas judėjimo, veikmės, darbo, fizinės spēkos apsireiskimo, energijos. Dabar jau mažai rastum mokytų, kurie turėtų szilumą už įpatingą daigtą. Ir taip sziluma yra judėjimas. *)

Dėlto, kad sziluma yra judėjimas, sziluma yra ten, kur yra judėjimas. Kas to nedatyrė? Nuszalome rankas, mes jas gniauzome, triname; nuszalome kojas, mes trepinėjame, szokinėjame; mus ant ulyczios ima szurpulis, mes žengiamo tankiaus; atliekame fizinę darbą, reikalaujenti didelio judėjimo, ir mes labai suszylame; triname szaltą geležį į szaltą akmenį ir abu užkaista; neretai žiemoje girnos sudegina žmogeliui miltus; mūsų seneliai žino nemažai atsitikimų, kad kelionėje vaziu-

*) Pagal nūmonę daugumo mokytų.

jant ratų eszis užsidegė; ne daug metų atgal nebuvo briezikuų, ir truputį szilumos, resp. ugnies, žmonės iszgaudavo, muszdami plieno gabalėliu į titnagą – skiltuvus galima ir sziaudien matyti —; da seniaus žmonės gaudavo pradžia szilumos ir ugnies, trindami vieną į kitą du sausus medagalėlius (pusrelius); smarkiai muszant geležiniais musztuvais galima szaltą geležį užkaityti iki raudonumui; kiekvienas kirtis, smugis dūda atsakančią sav szilumą. Neveltui lietuvis sako: „uždegink!“ vietoje: uždroszk! užkirsk! nės ir skaudėjimas yra sziluma arba judėjimas dalelių kuno. Kūm didesnis skaudulis, tūm smarkiaus yra sujudintos dalelės kuno kokia nors perszaline syła. Pazeisdami savę peiliu ar kitu koku daigtu, mes syła sujudiname arba ir perskiriame daleles kuno, ir dėlto jaučiamo didelį, asztrų deginimą – skausmą.

Žmogus (ir gyvuliai) turi nemažą szilumą ir nesijudinamas matomai, nės judinasi dalelės jo kuno, judinasi kraujas, judinasi priimtas penas, judinasi įkvėpūtas oras, atidūdamas savo ruksztagyndį kraujui ir iszneszdamas laukan jo angledarį. Kadagi žmogus pradeda ir pats judintis, kaip tai: eiti, bėgti, lankstyti, szokti ir t. t., tai ir sziluma jo pasididina, nės tūmet, apart szito savavalinio judėjimo, visi užminti virszum judėjimai pasididina: tankiaus kvėpūjasi, smarkiaus sukasi kraujas ir malasi priimtas penas. Dėl tos tai priezasties tas, kuris daugiau juda, daugiau reikalauja peno (maszina, maltuvė jo kuno eina smarkiaus) už tą, kuris daug laiko perleidžia sėdėdamas arba gulėdamas. Dėlto ilgas sėdėjimas ir gulėjimas gadiua sveikatą.

Kur tik yra judėjimas, ten yra sziluma; kur nėra judėji-

mo, ten nėra ir szilumos, ten szaltis. Pridėję ranką prie daigto, sakome „szaltas“, kūmet judėjimas dalelių rankos didesnis už judėjimą dalelių daigto. Kūm mažesnis judėjimas, tūm didesnis szaltis. Suszaldyti daigta yra atimti judėjimą jo atomų. Be judėjimo nėra permamos; dėlto žiemoje vienpusiszkumas gamtos, dėlto szaltame skliape galima ir vasaroje užlaikyti gėrymus ir valgymus be didelio jų persimainymo.

(Dar ne viskas)

Biblijographija.

Compte-rendu des travaux du neuvieme congres russe d'archeologie 1893, precede d'une etude historique sur la Lithuanie et Vilna, par le baron de Baye. Paris 1894.

Compte-rendu des travaux... ir t. t. p. de Baye padūda rokundą apie IX Vilniaus archeologiską susivazėvimą. Tas veikalas turi XVII atskirių. Pirmas atskiris „La Lithuanie“ (Lietuva): politiszkas ir ethnographiszkas Lietuvos apraszymas, kaip tai: vis–didesnis geographiszkų rubėzių pasiplatinimas ir lietuviszkos vieszpatystės padėjimas tenykszcziamė Rytų Europos padėjime. Apie senlietuviszką iki krikščionys-tės priemimui, tikėjimą taipojau apie tikėjimiską ir politiszką Lietuvos gyvenimą iki paskutiniam Lietuvos ir Lenkijos suskirstimui. Antras perskyrimas — Vilna (Vilnius). Sako, kad isz pavirszio Vilnius iszrodo ant žydiszko miesto, bet arcziau galima patėmyti, kad czia yra daugel krikščioniszkų baznyszczių, isz kurių kūdaugiasiai užima szv. Onos ir Bernardinų baznyczia savo architektura. Treczias: „Le gouvernement moscovite a Vilna

an XVII*) – e siecle“ (Maskolijų randas Vilniuje XVII szimtmetyje. Ketvirtas: „Le congres de Vilna“ (Vilniaus kongresas) ir t. t. Labai dyvinas daigtas, kad svetimtautis prancuzas baronas de Baye taip tikrai ir su žinia viską surasžė, ką pernai ant archeologiszko Vilniaus susivaziavimo matė.

Varlė.

Szis tas.

Szaukszštai Europoje pirmą pasirodė X szimtmetyje. Vieną rytų karaliaus sesū, už Venecijos vieszpaczio sunaus isztekėjus, atvezė su savim tą įrankį, kuris abeloną papiktinimą padarė. Ano laiko kronikoriai su dideliu piktumu aną faktą užraszinėjo, tardami, kad todėl ir kunjgaiksztienę sunkiai neiszgydoma liga Dievas pakorojo, kad anoji szaukszštą czia atvezė. Pamažu vienok szaukszštai isz Venecijos į kitus Europos miestus iszkeliauvo. Vienas Italijos vyskupas, savo traktate apie civilizaciją 1544 m. iszdūtame, o 1668 m. ant prancuziszkos kalbos iszverstame, raszo: „Koznas pakol sės prie stalo, turi prie visų rankas iszmazgoti, idant patikėtų, kad anos yra czystos tada, kada aną į abeloną bliudą su valgiu kiszta“. Viduramžyje ir atsigimimo laikūse didelės mazgotuvės (basen) buvo paskirtos ant to budo vartojimo geroje draugystėje. (Kur. Codz.).

Patarles.

Nelaimėje neverk, bet veik, kaip iszsisukti.

Ne mano kiaulės, ne mano pupos, kas man darbo.

Nauja szlūta, geriausszlūja.

Nebuk ilgai nuliudęs, susirgisi.

*) Maskoliai Vilniuje novieszpatavo XVII amžyje.

Diedai.

(Strijai, senūliai, ainiai)

Veikalas poeto Adomo Mickevyczios,
Perguldė isz lenkiszko Aleksandras Guzutis.

(Tąsa)

P u s t e l n i k a s .

Kaltybės? — ir praszau, kokios mano kaltybės?

Argi nekaltoji meilė verta amžinos kancijos?

Dievas sutvėrė meilę ir gražumą mylimos;

Jisai abidvi duszias netėžiumi grazybės

Ant amžių suriszo meile galinga,

Pirm iszėmimo anų isz szaltinio szviesybės,

Kol dengė kuniszka želava liudninga,

Pirm nekaip suriszo anūs ranka galinga!

Dabar, kad žmonės perskirti mus trokszta,

Tasai retėzius tensias, bet nešusprogsta.

Jausmai mūsų prilinko skiriancziai periszkadai;

Norjs negal prie savęs arti pasineszti,

Vienok keliauja vienumi apskricziu tikrai,

Vienos ugnavietės retėziumi uzbėzti.

K u n i g a s . Ką Dievas suvienij, žmonės skyrta neįveiks,

Gal tie rupesniai jusų laimingai pasibaigs.

P u s t e l n i k a s .

Butinai ten?.. kad iszkilsim augszcziaus kuno lėto,

Kur vėl vienybė, duszia su duszia sutiksta,

Nės czionai dėl mūsų visa viltis isznyksta,

Amžinai su mylima persiskyriau ant szio svieta!

Paskui pertraukos:

Lyg sziol mislyje pavidalas persiskyrimo.

Atmenu viduryj' rudens, vakare szaltame,

Ryt ketinau vaziūt, klaidzioju sodne tankiame,

Dumose, maldose jieszkojau apginklinimo,

Kuriūmi silpną prigimimą nupamatocziau,

Ir jos viziaus paskutinį kirtį isztrivocziau!

Kur akys manę vedė, klaidziojau atžalose,

Kaip sziądien dar atmenu, grazi naktis buvojo:

Pirmiaus keliato adynų, lietužis liuojo;

Visa žemė gausiai blizgėjo rasos laszūse,

Kaip marės sniego, ukai pakalnėse talpinos,

Isz tos pusės jūd debesys varė tamsumą,

O isz anos pusės mėnū siuntė szviesumą;

Žvaigždės nakties bėgiuje mėlinūse skandinos.

Iszvydau szvietanczią rytmetinę žvaigždele,

Pazįstu ją, sveikinu kožną dienele!

Veiziu prie triobelės... prisistebėk tai vietai,

Pamacziau ją nesitikėtai!

Apdarumi baltūja tarp medžių tamsiujų,

Kapinių stulpui paveidi, ant vietos stovėjo,

Paskui bėgo, kaip putis vėjelių lakiųjų,

Akys žemyn nuleistos, į manę neveizėjo!

O skrostai jos iszblyszkę labai,

Lenkiūsi, į szalį paziurėjau,

Ir aszarą akyje regėjau!

Ryto, isztariau, vaziūju tikrai!

Likis sveikas! led iszgirdau — sakė tylomis,

Uzmirszk!... Asz uzmirsziu? A, liepti yra pigiaus!

Mylima! liepk tavo szaszeliams nykti tūjaus,

Tegul uzmirszta bėgioti tavo pėdomis!...

Liepti pigiaus!

Uzmirszk!

Giest:

Nustok verkti ir liudnastį garsiti,

Eikime kožnas kelionę savoją:

Asz stengsiūs amžinai tavę...

Pertraukia giesmę:

Atmįti!

Linkczioja galvą, giest:

Bet niekad negaliu buti tavoja!

Atmįti?... ryto vaziūt užsikėšėjau!

Griebiau rankeles ir prie szirdies dėjau.

Gražiausioji kaip aniolėlis rojaus,

Tu dailiausioji isz visų mergelių;

Dangiszkas vizius, kaipo saulė Mojaus

Atszautoji nū skrostų vandenėlių!

Jos pabuczziavimas gėralas dieviszkasis!

Kaip liepsna prie liepsnos griebias, į vieną sueina,

Kaip dviejų kanklių skambėjimas sutartasis,

Su balsumi sudorotas, taikiai iszeina.

Szirdis su szirdzia susispaudz kaipo isz vaszko;

Skrostai, lupos vienijas — dreba, deg liepsnomis;

Duszia į duszia kvėpo — dangus, žemė taszko

Isztirpįtomis aplinkui mūsų vilnimis!

Kunįge! tu nejunti, taip karsztai nemylėjai!

Saldziųjų lupų mylimos nedalitėjai!

Tegul klyst žmonės syieto, jauni dukstinėja,

Szirdis tavo balsui gamtos suakmenėjo.

A, mylimoji! danguje pražuvau,

Kad pirmą sykį tavę pabuczziavau!

Giest:

Jos pabuczziavimas gėralas dieviszkasis!

Kaip liepsna prie liepsnos griebiasi, į vieną sueina,

Kaip dviejų kanklių skambėjimas sutartasis,

Sudorotas su balsumi, taikiai iszeina.

Griebia kudikį pabuczziūti, kudikis isztruksta:

K u n i g a s . Vaikeli, sav lygio žmogaus, ko bijai?

P u s t e l n i k a s . Nū nelaimingo, kožnas bėga skubiai,

Kaip pamatęs pragaro baisulį,

Ak, taip! ir ana pabėgo szalį!

— Buk sveikas! — ir tarp medžių tamsiujų,

Nyksta, kaip ugnis žaibų szviesiujų.

Prie vaikų:

Ir dėl ko ji nū manęs pabėgo?

Ar žvilkerėjimu mano ją nugandinau?

Ar žodžiais, arba pamojimu užrustinau?

Turiu atsimįti....

Atsimena:

Taip apsvaigo mano galvelė!...

Ne! asz viską kaip ant delno matau,

Neuzmirszaui nei vieno žodelio:

Tik du žodžius prie jos pasakiau.

(Toliaus bus.)

